

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Sijajna zmaga rudarjev v mezdnem gibanju. 50% pribojška na temeljni plači in 30% akorda!

Ljubljana, dne 26. jan. 1922.

Danes dopoldne so se pogajanja med Trboveljsko družbo in Unijo slovenskih rudarjev nadaljevala.

Zastopniki družbe so se še vedno upirali ugoditi zahtevi rudarjev, ki je bila postavljena na podlagi vladnega naročila lanskega leta. Ker so se gospodje izgovarjali, da bo povišanje mezde uplivalo na narodni gospodarski položaj in da so rudarji v drugih državah sorazmerno manj plačani, je vstal sodrug Čobal in zavrnil njih trditve s statistiko o položaju rudarjev in produkcijo premoga drugod. Zavrnil je družbino jeremijado, češ, da je bila Trboveljska družba in imela mezde nižje nego drugod. Tako tudi danes plačujejo sorazmerno z našo valuto vse druge države svoje rudarje višje kot pa naša.

Povsod so ti reveži, ki ne delajo na svetlem, ampak stotine metrov pod zemljo, boljše plačani. Konkurenca na noben način ne more ubiti naše produkcije, ker zahtevajo to danes v Nemčiji, ki je na svetovnem trgu pač najcenejša, za tono premoga 405.10 mark, v naših kronah 623.85. Pri nas pa stanepremog za privatnika 595 kron. Zahteva po zvišanju mezd je utemeljena. Zahteva se vsota 79 milijonov in vseeno je rudarjem, v kakšni obliki dobijo povišanje. Že zadnjič so pa povdarjali s strani delavstva, da se mora spremeniti mezdní red, ki mora biti

moderen, prilagojen razmeram in pravičen.

Pritiskali so delavski zastopniki, posredovala je vlada, ki pa ni imela nič kaj volje pritiskati na družbo. Po dolgi, mučni debati s posredovanjem poverjenišva za socialno skrb je družba pristala na 50 milijonov kron. To se pravi približno 50% povišanja temeljne plače in 30% povišanja akorda. Delavski zastopniki so ta ugodni trenutek izrabili, kljub temu, da je zastopnik industrijev izražal strah pred zvišanjem premogovne cene. Kajti proti temu ni pomisleka, ker se je odobrill predlog delavskega zastopnika, da plača železnica isto ceno kakor zasebniki. S tem bi bili kriti izdatki za novo zvišanje. Železnica je dobivala skoraj večino produkcije po izredni ceni 520 kron za tono (za zasebnika 592 kron). Zvišala je tarife kljub temu, da so bile cene premogu zanjo stabilne, njeni nastavljeni pa niso imeli ničesar od tega.

Žal, da ne moremo priobčiti izvirne pogodbe že danes, ker jo bodo šele po sklepu lista podpisali. Pogodba je še precej moderna in pravična za vse. Objavili jo bomo jutri v celoti in s pojasnilom, da bo družbino delavstvo natančno poučeno o velikem uspehu Unije slovenskih rudarjev in o pogodbi sami. Težak je bil boj, a kot zmagovalka je izšla iz tega boja Unija.

Doli s krinkami!

Polomljena in že davno na smrt obsojena liberalna stranka skuša v svoji poslednji uri rešiti, kar sploh more še rešiti: to se pri tem svojem obupnem delu poslužuje naravnost ogabnih sredstev, ki bi ji naj podaljšala življenje, oziroma razcepila sile, ki so na zmagovitem polju proti preizkušenim kapitalističnim trdnjavam, katerih mrgoli vse polno v njenem območju. Eden izmed številnih trikov, ki jih uporablja s smrtjo se boreča jedesarska stranka, je njen lov na »demokratsko« misleče delavstvo, ki je podel in nad vse pričakovanje gnusen.

Treba nam je namreč samo pomisliti, da se borijo delavci proti kapitalizmu, in sedaj je naenkrat prišel ta kapitalizem, ki drži pokonci liberalno stranko in meče delavcem desek v oči s tem, da jim govori o svoji »ljubezni« do njih in o drugih podobnih rečeh.

Toda ta kapitalizem se ne dohrlika »demokratsko« mislečemu delavstvu, samo potem svojega časopisja »Naroda« in »Jutra«, temveč tudi potem svojih ravno kar pečenih organizacij, ki so jih sestavili gospodje s pomočjo nesrečnih ljudi, ki so

deloma vsak čas naprodaj, deloma pa so se dali zaneljati od mamljivih obljub.

Mi nočemo soditi preostro tistih delavcev, ki so stopili v njihovo službo v hudi borbi za vsakdanji kruh, toda zdí se nam umetstno, opozoriti jih na njihov prestopek, ki so ga zagrešili v trenutni zaslepljenosti. Ne poznamo namreč delavcev, ki se ne bi borili proti nenasitnim kapitalističnim organizacijam, ki si nadevajo te ali one krinke, da jih ne bi spoznali, temveč poznamo samo delavce, ki ne bodo nikoli odnehali od svojega razrednega boja, dokler ne bo strta profitorija in upostavljeno potrebno. Mislimo, da bodo po vsem tem spregledali nekdanji komunisti Jagodiči, Curhaleki, klerikalci Zupanci in drugi, ki pomagajo cepiti de-

lavske vrste in s tem uničevati socialistično mišljenje, ki temelji na združitvi vsega delavstva v enotno falango z rdečo zastavo. Ti ljudje, ki so že davno pozabili na socialistični program, so se osmeleli razpošiljati vsem delodajalcem natančno s sledečo vsebino dopise, ki nosijo v svojem zgornjem levem in spodnjem desnem robu blesteč odtis »Samostojna strokovna delavska Unija« (!):

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Franciškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

Vaše blagorodje, pri podpisani Samostojni strokovni delavski Uniji se večkrat javljajo delavci, ki so brez posla in prosijo za pomoč. Dogaja se, da vržejo delavca iz službe klerikalci ali socialisti, ali pa išče pri njih zavetja brezuspešno in nazadnje, ko vidi, da zanj ničesar striti ne morejo, se zateče k nam.

Samostojna strokovna delavska Unija ima namen strogo v okviru obstoječih zakonov pomagati naprednemu delavstvu, ki ga hoče oprostiti politične zlorabe za klerikalne in socialistične ali kake prekratne namene.

SSDU je ustanovila za delavce demokratskega mišljenja in ki so organizirani v naši Uniji posredovalni urad. Vljudo Vas prosimo, da nam blagovoli vselej, kadar potrebujete kako delavno ali učno moč, javiti, da bomo v stanu predlagati in priporočiti kakega vrednega in potrebnega delavca.

V tem slučaju storite dobro za svoje podjetje in pomagajte človeku, ki Vam ga bomo priporočili vselej po najboljši vesti in šele na podlagi točnih informacij.

V nadi, da naši prošnji ustrezete se Vam priporočamo z odličnim spoštovanjem

Samostojna strokovna delavska Unija,
Zupanc, tajnik.

Kakor vidimo ni še dovolj brezvestnim ljudskim demagogom, da so pomagali razbijati delavske vrste klerikalcem, ki so nam ukradli naš program in ga zabelili s svojim »krščanstvom«, komunistom, katerim je šlo vse prepočas in ki so uporabljali v trdni zavesti, da je socializem slepa jeza, bobneče fraze, ki so dale državnim oblastim povod za progone proti vsemu delavskemu gibanju in narodnim socialistom, ki niso podobni ne tičem in ne mišim in niti do danes še ne vedo, proti kateremu zlu se pravzaprav borijo. Ti ljudje posebne sorte so šli in so pomagali ustanoviti novo kapitalistično organizacijo, ki pokaže pravo lice, kakor hitro ji snamemo krinko in rokavice.

Položaj zasebnega nameščenca.

Ni enoten. Kakor so različni dobički zasebnih obratov, so različni tudi gospodariji sami. Ne tajimo, da so posamezni šefi uvidevni, da znajo upoštevati rastočo draginjo ter pošteno plačujejo svoje nameščence; vendar velika večina izrablja svoje uslužbence še hujše kot država. Odlikujejo se pri tem predvsem elitni

obrti, ki imajo nastavljene posebno ženske uslužbence ter jih plačujejo naravnost sramotno. Zasebni nameščenec ima edino to prednost, da si lažje prebere gospodarija. Posebno sposobni morejo svoje zahteve draginji primerno skoro vselej uveljaviti, a ogromno večino zmožnih dobrih moči ubija konkurenca preštavl-

nega naraščaja. Omejiti bi bilo treba predvsem tega. Tu bi morale stanovske organizacije nastopiti za uzakonitev ostrejših predpisov glede predizobrazbe. Danes sili vse v višje šole, pozdravljati bi bilo to, če bi ne tical vzrok temu v stremljenju izogniti se ročnemu delu. Ročno delo smatrajo ljudje, žalibog, še zdaj za sramotno in vsakdo, ki je videl vsaj en razred višje šole nad ljudsko, se že čuti »vzvišenega« nad ročnim delom. Sramota je to za nas, ki se še nismo naučili od drugih narodov spoštovati vsakega **koristno delo**. Poglejte Celce, Nemce, Amerikance, Angleže; zakaj so visoko nad nami? Zaradi svojih učenjakov, inženirjev? Že mogoče. A če bi imeli ti narodi še večje ženijske, bi jim ti nič ne pomagali, če ne bi bilo ljudi, ki so zmogni velike ideje tudi **praktično izrabiti**. Izobraženi delavci in duhoviti voditelji, to pogajanja narodno-gospodarski razvoj proti višku. Nujno potrebno je, da prevrnemo to bedasto in skrajno škodljivo naziranje naroda o ročnem delu. Potrebna bi bila snhotrena propaganda po šolah, društvih, z javnimi predavanji, z ustanavljanjem strokovnih šol po industrijskih krajih in drugo. Le tako bomo dobili lepše število izobraženega delavstva in omejili nevarno razmnožitev duševnega proletariata.

Javni nameščenci s tem seveda ne bodo povsem rešeni. Njihove organizacije bodo morale delati tudi za popolnejšo zakonodajo za nje. Pa to ne spada več v okvir te razprave, zašel sem itak že predaleč.

V današnjih razmerah bi bil nameščenec na boljšem le, če bi mogel popolnoma izločiti konkurenco. Ker pa tega ne more, je v svojih 95% ravno tako žrtev skakajoče draginje, kakor državni nameščenec, kakor delavec, kakor mali posestnik. Tudi zanj velja zato vse to, kar smo povedali v prejšnjih odstavkih in kar bomo še v naslednjih.

Stanovi, ki prevladujejo bremena.

Vsi, ki danes trpite pod neznosnimi razmerami, ki jih občutite na svoji mizi zjutraj, opoldne in zvečer, ki vidite po svojih omarah, da so sedaj čisto drugi časi za vas, kot so bili pred vojno, ste delavci, nameščenci, zasebni ali državni, ste mali kmetje. Je pa še nekaj stanov, ki se, čeprav niso krivi teh razmer, kakor je veleposestvo, industrija in trgovina, vendar znajo vsak hip »prilagoditi« novim cenam, t. j., da zvečajo takoj svoje dohodke, čim draginja naraste. Sem štejem predvsem samostojne male obrtnike in male trgovce. Te lahko primerjamo po njihovem položaju s »trdnim kmetom«. (Glej Položaj malega kmeta). Večji obrtniki in večji trgovci spadajo pa že med ljudi, ki smo govorili o njih pri industriji in trgovini ter bi jih mogli primerjati k večjemu z veleposestnikom.

Stan malih samostojnih obrtnikov in trgovcev je danes lahko srečen kakor trden kmet. Pri rastoči draginji pač enostavno zviša tudi ceno izdelkov svojega dela, ne trpi ravno pomanjkanja in ima še pri tem lahko mirno zavest, da dela pošteno. Blagor mu!

Stanovanjska kriza.

Veliko so že pisali o njenih groznih posledicah za telesno in moralno propadanje velikega narodovega dela. Predlagane in tudi izdane so bile proti njej že ostre naredbe. A uspehi? Ničev! Povedali smo že enkrat, da so nepoštenjaku naredbe samo zato, da se jih izogne. Kaj

pa poštenjaku? Za tega veljajo gotovo! Pa zakaj ni uspeha kljub temu? Ali ni poštenjakov? Žal, moramo reči, da je poštenjakov, ki bi socialno mislili in socialno delali tudi takrat, kadar gre za kožo njih lastnim koristim, prav, prav — malo.

Stanovanj ni! Ne morebiti zato, ker je ljudi več, temveč ker je stanovanj manj. Veliko jih je pobrala trgovina, uradi, največ pa jih je pobral povečani luksus na eni strani, na drugi strani pa zmanjšani dohodek iz stanovanj.

Kako dobiti stanovanja? Če bi ukinili vse stanovanjske naredbe (tudi one glede najemnine) ter uvedli na sobe luksusa (salone itd.) visok davek,* bi v krajih kjer ni vojna razsajala, gotovo prenehala najobčutnejša stiska. Toda najemnine bi se takoj zvišale katastrofalno za vsakega, ki ni industrijalec, trgovec ali veleposestnik. Če se to zgodi v današnjih razmerah, znamo doživeti, da bodo stanovanjske ljudje potem v vagonih in šotorih poleg — praznih stanovanj. Še bolj verjetno se mi zdi, ko ljudje ne bi mogli plačevati, zapustiti stanovanja pa ne bi hoteli. Ljudstvo dobro čuti socialno krivico, ki se mu godi; in ne bi bilo čudno, ko vidi, da to krivico branijo tudi zakoni, da se mu zmeša pojem krivice s pojmom pravice ter da spozna za pravično tudi to, kar bi v rednih razmerah obsojal kot krivico.

Stanovanjske cene danes povprečno res niso v pravem razmerju s splošno draginjo, a dovoliti zvišanje stanarin sedaj, ko proletariati niti kruha, niti obleke nima, bi bilo katastrofalno. V pravičnejše razmerje bi se dalo to spraviti le tedaj, če se more doseči ublažitev splošne revščine. Ta se pa zopet ne da drugače od-

praviti kot z urejenim denarnim gospodarstvom, prevsem da se odpravijo vsi povodi in pripomočki za hitro »bogatjenje« s tem, da se denarna vrednost ustali. Pa o tem bomo govorili obširneje pozneje.

Še ena rešitev bi bila, ki bi odpravila stanovanjsko krizo: zidanje novih hiš. Naleteli bomo tu na iste ovire, ki smo jih videli že v »Krizi v industriji«. Kdo si upa danes zidati hišo? Če je bogat, jo že itak ima, je ne potrebuje. Zidati hišo s posojilom? Kaj na mislite! Zaveže naj se plačevati ogromne obresti, čez nekaj časa naj pa padejo cene? Kako jih bo plačeval? Pojasnimo to na vzgledu! Imam pol milijona, vzamem na posodo še pol milijona proti 8% obrestovanju ter postavim hišo. Na obrestih moram plačevati 40.000 in tudi od svojega pol milijona bi rad kaj vzel. No, nekaj bo že. Sedaj naj na padejo cene. Moja hiša naj bo vredna mesto enega milijona samo pol milijona, dožan bom pa na njej pol milijona, to se pravi, moja polovica hiše je že zletela v zrak; plačevati bom moral letno obresti, mogoče bodo sicer nekaj nižje, a če jih ne bom mogel plačevati, ali če mi posojilo odpovedo, sem na cesti. Ker nihče ne ve, kaj nas čaka, ne more zato nihče riskirati takega podjetja, kvečjemu morejo to le tisti, ki imajo toliko, da se jim ne pozna, pa če tudi izgubijo celo hišo.

Tudi tu srečamo oni strah pred bodočim padcem cen. Nestalnost denarne vrednosti ovira gospodarski razvoj na celi črti.

* Opozarjamo naše poslance na takšen davek, pa visok bi moral biti!

Politične vesti.

+ Ekscesarica Zita je že odšla iz Švice na otok Madeiro.

+ Angleška in Belgija sta sklenili vojni dogovor, glasom katerega bo Velika Britanija prihitela Belgiji takoj na pomoč, čim bi bila ta napadena.

Dnevne vesti.

ŠKANDALOZNE RAZMERE.

Predilnica v Litiji odpušča delavstvo. Kot vzrok navaja: prometne neprilike, carinske šikane.

Račun za te šikane pa naj plača delavec! Vagon bombaža je stal teden dni na ljubljanskem kolodvoru, sedaj se izgovarja carina na železnico in obratno.

Skrajni čas je, da popravite krivico, ki jo delate delavstvu. Kajti Litija že ni edini slučaj in ta malomarnost ne osamljena!

G. Stefanovič nam piše, naj zbiramo z njim skupaj za pomoč gladujoči Rusji. Takrat, ko smo začeli mi že zbirati, je bil on še pri kapitalistih, zato mu odpuščamo, da tega ne ve. Vendar pa ne bomo prirejali nikakih skupnih zbirk z njim, že zato ne, ker hočemo imeti gotovost, da je prišla naša pomoč v druge roke. Ko je naša stranka pred županskimi volitvami sklenila, da je pripravljena s komunistično sklepati dogovore, ker jo smatra za stranko proletarcev, takrat pač nihče ni mislil na to, da bo postal v tako kratkem času vodja komunistov g. Stefanovič, ki ga niti čez desetletja ne bomo priznali za proletarca. Zgodovina se ne da izbrisati. To priliko pa porabimo, da opozorimo sodruge na to, da glad v Rusiji še vedno traja in da je vedno večji. Zbirke so potrebne. Pošiljajte jih »Napreju«.

Uspehov svoje gnusne gonje proti naši stranki se je ustrašil g. Stefanovič. Naše ugotovitve (gl. zadnjo nedeljsko »Naprejevo« štev.) so ga tako zmedle, da ne skuša niti z besedico zavreči ali pojasniti, kar smo mu dokazali iz njegovih spisov in da jeclja samo še nekake besede, kakor jih nosi akademično izobražen žurnalist njegovega kova za poštene ljudi (»lopovi«, »smrkavci«, »psi« itd.). S takim gospodom se pač kmalu ne bomo več bavili, ker smo ga dovolj razkrinkali in razgalili pred slovenskim proletariatom in ker ni, da bi svoj čas izgubljali s političnim mrličem.

Tretje senzacionalno razkritje, ki ga pričakujejo »Delavske Novice« od nas, je v kratkem to: Nas ne zanima, če so se komunistični voditelji bratili s frankovci; nas ne zanima, če so se komunistični voditelji bratili z drugimi meščani; nas veseli, da so se komunistični voditelji končno pobratili in ubili z vojaškim atašejem g. Stefanovičem, ko so mu pomagali pri njegovem »kuriranju« boljševizma tu doma.

Ljubljana.

Zveza vojnih vdov in sirot za Slovenijo v Ljubljani vabi vse članice na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, 29. januarja ob 9. dopoldne v Konsuimnem društvu v »Zvezdi«, na Kongresnem trgu. — Predsednica.

Redni občni zbor prost. gasilnega društva Vič-Glince se bo vršil v nedeljo 5. februarja 1922 ob pol 10. dopoldne z običajnim dnevnim redom v občinskih starih šolah na Glincah. — Odbor.

Maribor.

V torek, 31. januarja vprizori Narodno gledališče izvirno slovenski noviteto »Dediči velikega časa« Stanka Maške. Čigar ime je znano iz »Kasije«. »Dediči velikega časa« je predelano odr-

sko delo, ki je izhajalo predlansko leto v »Dom in Svetu« pod naslovom »Dediči nebeškega kraljestva«.

UTRINEK.

Kapitalizem se je nastanil in uredil svoje gospodstvo tako, da je vsa oblast v sedanjosti družbi njegova. Kamor se človek obrne, povsod ga sreča.

Industrija oznanja kapitalistično moč. Tovarne, jame, polja, gozdovi, reke, železnice, arzenali, vse je v njegovih rokah. Vse delo mu je podložno. Spravil je v delo suženjski značaj. Delo nima drugega ramena, kakor da množi njegov profit in s tem njegovo oblast.

Ali kljub nezmislivosti sistema vendar kapitalizem ni tako neumen, da ne bi razumel neznosnosti svojega jarma. Njegova oblast je velika, pa vendar bi se lahko porušila, če je ne bi zastražil, podprl in zavaroval.

Storil je tudi to. Vsemu svetu je dal svoj pečat, povsod je razpostavil stebre, na katere se opira, povsod straže, ki ga varujejo. Nikdar svet še ni videl tako ogromnega socialno obrambnega sistema, kakor si ga je napravil kapitalizem.

Države so velikanske kapitalistične organizacije. Vlade so organi, nastavljeni, da varujejo in pospešujejo kapitalistične interese. Da se to doseže, je vsa politika prepojena s kapitalističnimi vplivi. Nešteti milijoni, odtrgani od delavskih plač, se rabijo, da se z njimi politično zaslepjujejo, in poneumnjujejo delavske mase. Če ne bi kapitalisti razumeli, kakšna sila tiči v politiki, bi si rajši prihranili tudi te milijone.

V cerkve pogledite. Večmoma stoje v kapitalistični službi, uče delavce ponižnosti in skromnosti, in naglašajo neizpremenljivost družabnega reda, ustanovitvenega po nebeški volji. Med sabo konkurirajo, kapitalizmu so vse enako vdane.

V šolah se opaža vpliv kapitalizma. Kdor ima državo v rokah, ima tudi njene institucije. Naravno je, da se bo polastil tiste, iz katere pridejo enkrat nove generacije v življenje.

Ves oboroženi aparat je podložen kapitalizmu; služi mu vojaštvo, milice, policije itd. Oboroženi sili se pridružuje justica. Država je kapitalistična, zakoni so kapitalistični, sodniki sodijo po takih zakonih kapitalistično. In obsojencem se odpirajo kapitalistične ječe.

Ves svet ima značaj ogromne kapitalistične trdnjave, kjer štrle ven in notri, na vse strani topovi kapitalizma. V nobenem času še ni bilo sistema, ki bi bil enak moč kakor kapitalizem.

In proti tej sili mora delavstvo izvesti svoj boj, če hoče kdaj doseči svobodo.

Moderne trdnjave ne padajo kakor zidovi Jeriha, če se trobi okrog njih. Treba je težkih topov, tehnike, temeljite tehnike, in vztrajnosti. Kapitalizem je taka moderna trdnjava.

Ta trdnjava mora pasti, popolnoma kapitulirati, sicer ni rešitve.

Iz stranke.

Žepne koledarje smo zopet prejeli. Kdor ga še nima, naj ga takoj naroči pri pokrajinskem tajništvu SSJ v Ljubljani, poštni predal 168. Osebo ga dobi lahko vsakdo v upravi »Napreja« v Franciškanski ulici 6 (»Učiteljska tiskarna«) v Ljubljani.

Iz strok. gibanja.

POJASNILO.

Z ozirom na dopis iz Jesenic, ki je bil priobčen v »Napreja« št. 18., 24. januarja, nam je poslal sodrug Janez Rozman pisno, v katerem trdi, da on o kovinski centrali ni nikdar nič slabega govoril. Omenja, da je enkrat še leta 1920. slišal njegov sin neko vinjeno gospodo v kavarni v Ljubljani, katere pa ni poznal, da je eden izmed teh izrazil, »le pijmo, saj bodo proletarci zopet nanosili svoje groše«.

Sodrug Rozman pravi, da je dotičnik, ki je obdolžil tega dejanja kovinarsko centralo, vedoma ali nevedoma lagal.

Ne bomo raziskovali, kdo je krivec, povdariti pa moramo, da je podružnica na Jesenicah ravnila popolnoma pravilno, ko je javno zahtevala preiskave. Delavci imajo ne le pravico, temveč tudi dolžnost, da se brigajo, kam gredo njihovi težko prisluženi krajcarji. Organizacija brez kontrole ni organizacija.

Svetovali bi, kadar kdo kaj izve, naj takoj pozove odbor, da zahteva preiskavo. Vendar naj veš, katerih točnost še ni ugotovljena popolnoma, ne raznaša, kajti, čast se krasti ne sme. V tem slučaju ima seveda vsak posameznik pravico, da se brani. S tem smatramo, da je zadeva za nas končana.

Centralno tajništvo kovinarjev.

Seja centralnega odbora kovinarjev se bo vršila v nedeljo, 29. t. m. Začetek ob 9. dopoldne. — Tajništvo.

Šport.

Prvotno nameravana drsna tekma na Bledu in smučarska tekma Mrzli Studenec - Bled se preloži. Vršni se pa sankarska tekma za prvenstvo Bohinja 2. februarja in za prvenstvo Jugoslavije dne 5. februarja na krasno urejenem sankališču Belvedere v Bohinjski Bistrici.

Najnovejše.

KRŠČANSKI KAPITALIZEM SILI DELAVCE K DELU, SAM PA LENOBO PASE.

LDU. Budimpešta, 27. jan. Po poročevalcu danes predloženi zakonski načrt o delu v javnih uradih določa, da je možno vsakega državljanu prisiliti, da dela za javne interese. Osebe pod 18. leti in nad 45 let stoji izven tega zakona. Javno delo sme trajati največ 24 mesecev.

POLOŽAJ V RUSIJI TAK, DA NI MOGOČE VEČ VSEGA REŠITI!

LDU. Ženeva, 27. jan. Nansen je v svojem govoru o pomoči glasnijem v Rusiji dejal med drugim, da žive stradaljoči v takih razmerah, da ni mogoče misliti na to, da bi se dali rešiti vsi v onih pokrajinah Rusije, kjer razsaja lakota. Pomoč je treba omejiti le na gotove dele. Ne kaže drugače, kot da se ostalo prebivalstvo prepusti usodi. Na vsak način pa je treba ukreniti vse, da se taka nesreča ne ponovi.

Po svetu.

— Kaj so vse našli v kraljestvu egipčanskih faraonov? V grobiščih v Lahunu in Gurahu v zgornjem delu Egipta se vrše že dlje časa izkopavanja in muzej pennsylvanskega vseučilišča v Ameriki je dobil od tam že več sto predmetov. Ena najposlednejših zanimivosti, katere je dobil rečeni muzej, je model pivovarne, ki je star okoli 3700 let. Kot rečeno, model je bil narejen okoli 1800 let pred Kristusom in kaže, da je bilo pri njem zaposlenih okoli dvanajst oseb, ki so izdelovale pivo iz ječmena. Celo ječmenovih luščin so našli za kako pest. Med drugimi zanimivimi predmeti sta tudi dva čolna z vesli in jambori, ki sta »nosila duše mrtvih Egiptčanov preko Nila«. Dobilo se je tudi več kipov izrezanih iz lesa, ki predstavljajo delavce prenašajoče žito.

Dopisi.

Teharje. (Vnebovpijoč škandal!) V Čretu št. 37 je stanovala vdova z dvema nepreskrbljenima otrokoma. Mož ji je prišel iz vojne s sušico in je umrl 17. marca 1921. Žena je otroke z velikim trdom preživljala in dobivala je tudi podporo od svoje zlahte. Od prenapornega dela je sirota sama zbolela ter je morala 20. decembra v bolnico, kjer je bila do 15. januarja t. l. Hčerko je imela pri znanilih in sin je bil z njo v bolnici. To je dalo klerikalnemu županu povod, da se znebi uboge pare iz občine, ker se niso v občino prišteli in se boji, da bi imela občina skrbeti za siromake, čeravno do danes občina niti fiska ni dala za to obitelj. Med čudnim, ko je bila žena v bolnici, je župan Jože Rebov pustil stanovanje siloma odpreti in sprazniti. Pohištvo je deloma spravljeno v drvarnico, deloma stoji zunaj na prostem. Višja oblast, kje si? Ali smejo z ubogimi tako postopati, da jim vzamejo še zadnje upanje do življenja? Ta vnebovpijoč škandal si bomo za prihodnje volitve dobro zapomnili.

Prevalje. Našo šolo so zaprli iz razlogov, ki jih ne moremo verjeti. Po šolskem vodstvu se je razglasilo, da ni premoga. Tega mi ne verjamemo, kajti producira ga vendar premogovnik zadosti.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Oblačilnica za Slovenijo,

r. z. z o. z. v Ljubljani

priprava ogled svoje

zaloge manufakture

Izključno češki izdelki!

Ravnokar prispeva blago od mnogih čeških tovarn. Prispela je tudi izbrana zaloga damskega blaga od brnske tvrdke

STIASNY & SCHLESINGER.

Glavno skladišče v »Kreziji«, I. nadst. Poseben vboj iz Lingarjeve ulice 1. Detajlna prodajalna v Stritarjevi ulici 5.

Podružnica v Somboru.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Trgovci, industrijanci in obrtniki ljubljanskega in mariborskega okrožja so sklenili ustanoviti lasten denarni zavod, kateri naj ostane v rokah izključno trgovskega, industrijskega in obrtniškega stanu in kateri naj v prvi vrsti varuje interese trgovcev, industrijalcev in obrtnikov, ter se naj v najkrajšem času razširi na teritorij cele Jugoslavije.

Minister za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 28. novembra 1920, št. VI. 3388, dovolil ustanovitev delniške družbe z imenom

Trgovska banka d. d. v Ljubljani

in so bila tozadevna pravila od deželne vlade za Slovenijo s sklepom z dne 11. januarja 1922, št. 80/22 potrjena.

Po § 5 potrjenih pravil znaša delniška glavnica 10.000.000 K in je razdeljena na 25.000 v gotovini polno vplačanih delnic po 400 K. Delnice se glase na prinosca. Delniška glavnica se bode s sklepom občnega zbora zvišala na 30.000.000 K z izdajo nadaljnjih delnic.

Glasom pravil zamoremo izdati najprej osnovno glavnico po 10.000.000 K, katero oddajamo v javno subskripcijo, i. a.

25.000 delnic po 400 K nominale.

Ceno za podpisane delnice je pri subskripciji plačati v gotovini.

Delnice se stavlja na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Delnice se prepusti po kurzu 400 K več 80 K za emisijske stroške.
2. Delnice participirajo na čistem dobičku poslovnega leta 1922.
3. Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic.
4. Repartitijo delnic izvrši pripravljalni odbor.

Rok za podpisovanje delnic se prične dne 20. januarja 1922 in neha dne 4. februarja 1922.

Prijave sprejemajo: V Ljubljani: Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice ter Slovenska trgovska delniška družba, v Mariboru pa Kreditno društvo mestne hranilnice, Orožnova ulica 2.

Vsak podpisovalec dobi od vplačilnega mesta potrdilo o številu subskribiranih delnic in o vplačanem znesku. Subskribentom se bode o dodelitvi delnic poročalo. Ako bi se posameznim subskribentom ne moglo dodeliti polno število podpisanih delnic, se vplačani zneski pridržijo in se bode dodelitev manjkajočih delnic izvršila pri novi subskripciji, katera se razpiše takoj po občnem zboru. Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o podpisanih delnicah začasna potrdila o številu vplačanih in dodeljenih delnic. Delnice se izroče pozneje proti vrnitvi začasnih potrdil. Po § 16 pravil daje na opčnem zboru vsakih 25 delnic po en glas.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1922.

Dolenc Franc, lesni industrijalec, Skofja Loka. Arneje Ana, lesna trgovka, Jesenice. Golob Franc, tovarnar, Ljubljana-Vič. Gerkman & Lenasi, veletrgovina, Ljubljana. Gaspari & Faninger, veletrgovina, Maribor. Gajšek Martin, trgovec, Maribor. Hartman Peter, trgovec, Ljubljana. Hedžet & Koritnik, veletrgovina, Ljubljana. Hochnegger & drugovi, lesna industrija, Maribor. Hudovernik & Co., lesna industrija, Radovljica. Javornik Josip, lesni industrijalec, Žalna. Ilc Ivan, lesni trgovec, Ribnica. Jug & drug, lesna trgovina, Maribor. Dr. Irgolič Fran, industrijalec, Maribor. Dr. Kobal Alojz, Ljubljana. Kostevec Ivan, veletržec, Ljubljana. Korenčan Ivan, veletržec, Ljubljana. Korazija Ivan, trgovec, Maribor. Kravc Ivan, sedlarski mojster, Maribor. Križnič Alojz, lesni industrijalec, Maribor. Litag Alojz, veletrgovec, Ljubljana. R. Lukman, veletržec, Ljubljana. Majer Fran, trgovec, Maribor. Meden Viktor, veletržec, Ljubljana. Medica Fran, veletržec, Ljubljana. Mencinger Tomaž, veletržec, Ljubljana. Novak Fran, brivski mojster, Maribor. Oset Miloš, trgovec, Maribor. Pinter & Leonard, veletrgovina, Maribor. Pivjakovič Nicifor, carinsko in spedijsko podjetje, Maribor. Pogačnik Anton, lesna industrija, Podnart. Pogačnik Franc, veletržec, Ljubljana. Dr. Rekar Ernest, lesni industrijalec, Jesenice. Ing. Rudež, grajščak in lesni industrijalec, Ribnica. Rus Ivan, lesni industrijalec, Loški Potok. Sava, lesna industrijska družba, Ljubljana. Skaberne A. & E., veletržec, Ljubljana. Somblichler Franc, gozdarski mojster, Trzin. Šepc M. & E., veletržec, Maribor. Schm dt Oton, ravnatelj blag. oddelka Kmetijske družbe, Ljubljana. Schneiderisch Alojz, trgovec, Maribor. Stancer Hinko, veletržec, Ljubljana. Stepic Peter, veletržec, Ljubljana. Popović Janko, veletržec, Ljubljana. Tavčar Jože, veletržec in industrijalec, Maribor. Toman & Reich, veletrgovina, Maribor. Valjak Gjuro, trgovec in restavratorec, Maribor. Weixl Vilko, veletržec, Maribor. Velka Gora, lesna industrijska družba, Ribnica. Verovšek Jurij, veletržec, Ljubljana. Worsche Karl, veletržec, Maribor.

M. Kuštrin,
Tehnični, elektro-tehnični in
gumijevi predmeti vseh vrst
na drobno in debelo.

Glavno zastopstvo polnih
gumijevih obročev za to-
vorne automobile tovarne
Walter Martiny, Torino.

Hydraulična stiskalnica za
montiranje gumijevih obro-
čev v centrali, Ljubljana,
Rimska cesta 2. Prevozno
podjetje za prevoz blaga
celih vagonov na vse kraje,
za kar je na razpolago
10 tovornih avtomobilov.

CENTRALA: Ljubljana, Rimska cesta 2.
Telefon št. 588.

Podružnice:

Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. št. 470.	Maribor, Jurčičeva ulica 9, tel. št. 133.	Beograd, Knez Mihajlova ulica 3.
--	--	---

I. SANDRIN
LJUBLJANA.

Velika zaloga usnja kož, podplatov, gonil-
vsakovrstnega usnja nih jermenov in boksa
na debelo.

MESTNI TRG 6.

Za veliko tovarniško podjetje v bližini Ljubljane se sprejmejo
trije zmožni izprašani

kurjači

k takojšnjem nastopu pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Ponudbe
na upravo tega lista pod „F. B.“

Naj bolja zaloga se priporoča za na-
klavirjev in pianin v Ljubljani. kup najboljših instru-
mentov izvrstnih to-
TVRDKA J. DOLENC, varn po najsolidnejših
Ljubljana, Hilsnerjeva ulica št. 5 in nizkih cenah.